

Tara, marea familie în care

EROISM, CURAJ, SPIRIT CIVIC, cuvinte care au coborât din amfiteatre în stradă

Erau momentele grele, de incertitudine generală, când un mare cutremur părea a se lăsa din adierea lerbii abia încolțite în parcurile orașului ori din trăsnetele în furcă ale telefonelor publice amuțite. Femei și copii tremurau în mijlocul bulevardelor nelăzărind, imediat după încetarea câmpului vibrații, să urce în apartamente. Cineva se cuvenea să intervină fără întârziere. Este vorba de primele minute, poate primele cinci, poate primele zece. Cineva se cuvenea să fie lucid, calm, cineva avea această datorie. Mai ales acolo unde viața și moartea se cumpăneau pe grinzile ferite. Cineva trebuia să aibă curaj, cineva trebuia să aibă putere, să mai aibă. Mulți bucureșteni și-au riscat atunci viața. Prețul îndrăzneții de a fi rămas oameni și în acele împrejurări. Nu-i chemasem nici pe studenții de la Construcții, Mircea Borellă, Traian Dobres, Laszlo Szomborila la blocul din Lizeanu, nu se dăduse nici un ordin, nu se dăduse nici o garanție, nu se infirmasem nici un svon. Molozul se mai scurgea încă de la etajele superioare, grinzile își frâneau ultima rezistență și primele strigăte de ajutor erau încă abia rostite. Cei trei se aflau în apropiere din întâmplare.

AVEAM ÎNCREDERE ÎN CELE ÎNVĂȚATE DE LA PROFESORI MEI

Mircea Borellă din anul III binginerii, se afla la film „Stăteam pe loc” 23 lângă ușa. În primul soc am fost scos de pe rând. Leșii în ordine am strigat. În stradă, blocul Lizeanu se răușea. La a treia răscărie s-a inclinat. Vinzătorii din cofetărie, cizăra, leșinasă. M-am apropiat fugind și am strigat după popoi, după apă. Mă mișcăm cu un robot, uitasem de prietenii cu care venisem în film și care tremurau în stradă. După mai puțin de 3 minute de la încetarea cutremurului intrasem în bloc, în magazia de încălzire în care se suprasăritele elveia plangea. Un bărbat și o femeie mă chemau de sub dărâmaturi. Am strigat după ajutor, singur nu puteam, iar afară se îngălămbuse o mulțime de oameni care nu știau ce să facă, erau încă îngălbăniți. Blocul tremura la încheieturi. Eu scuram în moloz. Au venit câteva muncitori coborâți din tramvaie și i-am scos pe cei doi. Apoi, în grabă, am făcut câțiva pași. O palmă se mișca sub o placă de beton. Aici, am strigat. Veniți, care are curajul! Desapura, elementele de beton se bălăneau amenințător.

— Si tu? — Un strigam al se face linie. Să se oprească magnific. De sub placă am scos o femeie. Cred că mi-a mormit. La fetele de sus, se auzeau alte strigăte. Am alergat la casa scriitorilor. Din nou am strigat la cei care se îmbolnăviseră: „Ascultă comanda! La mine! Numen! nu acționează fără ordinul meu!”

Popoștii de 18-20 de ani care voiau să escaladeze dărâmaturile... — Damascu ordonă, nu pierzi pe fact.

— După ce am văzut completul la Lizeanu, am plecat la facultate. Nu se întâmplase nimic grav. Toată ziua mi s-a lucrat la repararea molozului și a geamurilor sparte. Duminică i-am însoțit pe profesorii Alexandru Varga și Virgil Ionid la verificarea testelor a blocului. Alina. Apoi, la sectorul 2 la verificarea procedurii verbale venite din teren. Luna, am verificat blocurile din Parteilimon, marti din nou la facultate, în laboratoare, la cinema.

VOM REALIZA PROTOTIPUL UNUI TURN DE APĂ DE 1000 M.C.

Traian Dobres anul V, inginer, se afla în camera 214 a căminului 44 din apropierea blocului Lizeanu.

„Ca fost marinar, am apreciat cutremurul ca o mare de grad de. Mi-am luat lanterna și calm, corectitudinea nevălmășii și raminului, am coborât. Noul scos pe bășeți la Lizeanu se vede îndăndându-se. Am ajuns ruse și primul lucru pe care l-am făcut a fost să verific stăp. Nu-și dăduse încă la lucru, am fost sigur că va-și va continua înclinarea. Am strigat către salvatori: „Umblați fără grijă, blocul nu cade!” Apoi am ordonat să se spargă geamurile.

— Si tu? — Numai ordonând te puteai face ascultat. Am ordonat să se amănă fringha la etajele superioare unde erau blocuri mult locatori. Am fixat un capăt al fringhii la etajul IV, iar la celălalt, jos, îl așteptam pe cei salvați.

— Era important să stai acolo? — Dacă nu mișcăm fringha bine, cei agățați puteau scapa peste dărâmaturi. Și trebuiau să stea cu fața la bloc, să se amănă. Îi grădăream în loc. Peștele câteva minute, am ordonat să se aducă rășină. Spăgeți uși! I am spus. În hăi, în lucrări, am găsit oameni blocuți, unii răniți grav.

— Spunea Mircea că la lumina unei lanterne vă văzut prin de sînge. — Mă zgăriașă gardul viu din fața blocului. — Învățătura mării mi s-a servit la ceva pe uscat?

— Am fost stăpîn pe situație. Calm și lucid. M-a ajutat mult și ingineria seismică, un obiect de studiu facultativ care trebuie, cred acum, să devină obligatoriu.

— Apoi, — Duminică, luni, marți, am participat la expertize în Regie și la Institutul politehnic. După aceea, m-am uitat puțin în jurul „casei” noastre și i-am scos pe bășeți la semănat gazon și plantat arbuști. Viaje în câmin e normală, se învăță puțin noaptea țirzu. Eu lucrez la proiectul de diplomă; împreună cu alți cinci colegi vom realiza prototipul unui turn de apă de 2.000 metri cubi.

— E mult, e puțin? — E foarte mult. Și foarte greu. — Imi par cam milităresc, cam rigid. — Și simt cam pețit ordinea și lucrul bine făcut.

SE CUVENEA SĂ FIM CALMI ȘI LUCIZI. ȘI AU FOST ASTFEL MII DE BUCUREȘTENI

Laszlo Szomborila din anul II, inginer, se afla la film „Singurul gînd împede a fost căminul, dar văzîndu-l pe Lizeanu, m-am oprit. O fată calmă, ciudat de dreaptă și îmbrăcată în albă privea în stradă de etajul II al blocului înclinat. M-a fascinat. Am alergat după lanternă. Când m-am întors, cineva o ajutase să coboare. În spatele blocului, șoferul unui taxi coboară un far și lumina molozul în care mai miguau oameni. Am ajuns din câteva salturi lângă o femeie de vreo 40 de ani ale cărei picioare fuseseră zdrobite de un calorifer. Am procurat, nu știu cum, un bonafier. După o oră, am înălțat țevă caloriferului. Alături se afla prins un bărbat. Lucram cu mare atenție, molozul de pe picioarele femeii cădea pe el. După încă o jumătate de oră, am eliberat un călcîi al femeii pe care au ridicat-o câțiva tineri. Bărbatul stătea ca într-o gaură de șoarece, lipit de zid și aproape strivit de balustradă. Era nerăbdător ca

un copil, se vâlcea. Afară se auzea vocea lui Ștefan dînd ordine, iar mie îmi amuzasem piciorul drept.

— Un student cu voce puternică, studentul Ștefan și alții, nimeni nu l-a întrebă mai mult. Transpirasem. Mișcîi degetele, îl spun bărbatul.

— „Mișcîi?” — Doar n-o să-l spun „mișcîi”, avea cel puțin 30 de ani... Lucram cu palmele, priveam molozul în pumni, care sîngeau. Mă tăiasem în picioare și stăteam pe virțuri, sprînzînd de armătura unei grîni care aluneca încet, încet. Am găsit un capac de oală și totul mergea mai repede. Deasupra un plangeu își găsea un sprînz debil într-un colț de grînd. Era întreg și mă acoperea ca o umbrelă. Iar bărbatul se vâlcea și mă ruga să-l scot. „Doar pentru asta am urcat pînă aici, domnule?” Eu stîm din șochetului Ștefulesc și stîm calm. Dar atunci m-am enervat pe unii care izbeau cu niște rîngi deasupra plangeului. Am auzit o buhăitură și am înghețat. Să nu mă lași, spunea bărbatul. Un picior și l-a scos singur, apoi a cerut să se odihnească. Era întineric, dar nu stăteam plangeul cum seless. Haideti, domnule, nu mai avem timp.

— Începuș să-l fie, în sfîrșit, frică. — Nu, dar suziam niște țipete în altă parte. Frică mi-a fost a doua zi, când m-am amblit. Dar a doua zi eram lângă Fojos, încercam în camioane cărămizii degajate din dărîmaturi. Venisera vreo 30 de colegi, din proprie inițiativă. Pînă luni n-am mincat nimic, mi-a fost imposibil. Treabă zăus stîm în facultate. Lucrez la spațiile verzi, la aranjarea bibliotecii, a laboratoarelor.

Se cuvenea să fim lucid, calm, și au fost astfel mii de bucureșteni. Cineva se cuvenea să mai aibă putere și au avut atîția... Cuvintele „eroism”, „curaj”, „abnegație”, „dăruire de sine”, „spirit civic”, au coborât din dijoniere în stradă în sufletul a zeci de mii de anonimi. Faptul că cei trei studenți au leșit din anonim și o întâmplare și rodul insistenței mele. Mi-am spus în gînd, ca o scuză, o vorbă din vechimele emeniri: ecce homo!

Ion Longin Popescu

De la munți la mare

De pe ruina sumbrelor statul
Punind răscăria triste spuze
Punind la temelie vîșul
Chiar piatra vechii Sarmisopetusa.

Și țara dînt-un colț la celălalt
Sub clepotele zării lor respiră
Și va urca mai nept peste bazalt
Fiul de iarbă răsîndu în lîră.

Că este în puterea firii noastre
Să facem să răsună iar alunții
Și să-nflorim sub cer peste deastrea
Pămîntul stînt unda ne domn străbunii.

Și peste vîntul străbunilor
Și-er legina în broșele soarelui
Veni peste-aceste clipe sumbre
Ca țara-nțoșă de la munți la mare.

Negoiță Irimie

Scrisoare de la mama

Daș publicității cîteva rînduri din scrisoarea trimisă de mama mea, expresie sinceră și amănunțată a felului în care tragicele întâmplări din noaptea de 4 martie s-au resimțit și în rațiunile țării mai puțin afectate de cutremur.

Arad, 7 martie 1977

Dragii mei,

Abia azi m-am liniștit puțin din spaima ce am petrecut de simțită. Eu nu am știut nimic pînă la ora 7 dimineața cînd a venit la mine mama să-mi spună că la Buc. a fost mare cutremur de pămînt și că ea are radio de cea mică. Și a venit să mă întrebe tot plîngînd cu tu unde stai în Buc. cînd i-am spus că în Drumul Taberei mi-a spus că de acest cartier pînă acum nu a auzit la radio. Eu imediat m-am dus la Emilia (o mătușă) și am spus că eu la radio și ea de la ora șase și la țară și mi-a spus că de Drumul Taberei nimic n-a auzit și am stat pînă la 12 cînd ea și-a auzit.

S-au întrerupt telefonatele apoi am dat drumul și am căutat să vorbesc cu voi dar nu s-a putut am sunat prefix și la serviciu și tot nimic și tare rău m-am născit și intrat că nu știu nimic de soarta voastră. Dar simțită soare zară a venit dîmnul doctor Frîncu și m-a lăsat că a vorbit la telefon cu tine și nimic n-am spus mare și trecut și biblioteca pref s-a făcut. Și noi am simțit cutremurul dar nu am știut ce-l cu numai lămpile s-or legănat și am crezut că sudează cineva. Tot Aradul numai de Buc. vorbește și mare jale și fîdurecare este și facem plîns pentru voi să vă trimitem să aveți. Am văzut și eu la televizor rușinea și o cea gravă dar durerea din inima voastră normal voi o știți. Atîtea lucruri și case și apartamente și tot ce o viață s-a adunat la cîteva clipe să se fie nimic.

Vă dorim multă sănătate la toți și putere să treceți greul și necazul și vă scriu pe toți și pe Dana mea cea mică și să fie cumință să eu se spărie a voastră mamă care se gîndește și noaptea numai la voi.

Ecaterina M.

Frînturi din timp

Prin neașă de prof, prin durera, soarele
cunoaște - acum drumul mi cădere oameni.
Orga recilor tace | stau suspendat în-
eră

e liniștil. Nimic nu tulbură
pacea cîntărilor. Frînturi din timpuri
străvechi

ajung prin-ale noi.
Sătul de devastări și dezastre, poporul,
devenit

emenie eternă, decis-a: omule,
de astîi trestie, fii trestie gînditoare,
întreaga te demnităte stă-n gînd și în
înimă.

Sau: omul poate fi distrus,
nu și înfrînt!

Privesc acum Bucureștiul,
privesc țara:
tot ce-a pierit și tot ce-a supraviețuit,
în această după-amiază țirzie.
Sintem îndestructibili.

Olăh István

În românește de Dim. Rachici

Statornicia faptei morale

Suferința este parte, suflet din sufletul omului, ea nu trebuie nici ignorată nici preamărită, ea este o coordonată fundamentală a ființei omenești și înțelepciunea omului provine de acolo că el stie și stă în conștința lui de a fructifica suferința, de a o pune la lucru pentru bine și adevăr. Și în cele din urmă devenind izvorul unei tăcuțe și luminate bucurii.

Orice bucurie adevărată este înclărmată, mărțurisită prin această că a captat în potruul său de cristal și vînt durerii în care se frînge raza lumii nedreptate. Dar și fîcarea durerii este străpunsă de alături curat și bucurie ca încheagă bunătațea pînii viitorului.

Îmbinare armonioasă a acestor două izvoare, durerea și bucuria, ce hrănesc chipul omului pe pămînt a dat și la noi măsura bunului nostru simț, a vîdărit în durere, a cuvîntul în bucurie și a unei mari sădăduri dincolo de accentuarea mai gravă sau mai senine ce cutremur obrazul sufletelor și căldurii și lucrării noastre în firea lumii.

Părinții noștri se spun că cel ce este iubit este și mustrat și certat din cînd în cînd ca și mai demn și plin de iubire să devină. Așa cum un om credincios ajunge la cîrta bărbăției își aduce aminte cu bucurie din copilăria sa, în egală măsură, de rîlele lămurate după ploaia străbătorilor, ca și de amonșă străbătorilor de grîndă.

Supusă încredințării, tăcîșă devine în acest fel mai gravă și mai plină de responsabilități morale, bucuria devine mai curată și mai din toată urma, lucrarea noastră mai profundă și mai desăvîrșită, fapta noastră mai luorăncă și mai înfrîntă de slăbăvire înșeranță.

Nu e un popor din istorie n-a fost și nu este acuzat de suferință, de încercări prin care, stînd în la aceluia, devine pădător peste reavări.

În orice ne amănășă devine slăbicioasă a țării și întinericul rezitorial răscălmășii lumii, focmea și setea răscălmășii ne să prețum miracolul pînii și cel al răsului, iar încercările grele ne-pieritoare statornicia a faptei morale.

Ioana Alexandru

Ostași cu și fără uniformă

Rezeravasem în seara vinerii, pe care sînt sigur că nu o vom mai auzi, cîteva foli albă pentru a comenta - cu emoție înertă - marilor aniversări - centenarul nemuritorilor. Oie înclinat de Alexandri ostașilor români. Alături, cartea stătea deschisă în dreptul aceluia final (întotdeauna drag inimii noastre) de extremă jubilație patriotice: „Astașii lumina ne cunoaște; Băneșă zice”.

Apoi, sub o rece lumină selenară, materia a genul profund, călătinită din noșturile ei obliguente. În zilele care au urmat n-am mai avut timp să revin la Alexandri. Însă, printr-un miracol ce se petrece întotdeauna în cazul versurilor ce ne experimentăm integral sufletește, s-a apropiat Alexandri de noi. Niciind venul său nu mi s-a părut mai actual. Sîntem în aceste zile, toți cetățenii acestei patrii greu încercată, ostași, nu numai cei aflați în uniformă. Și dacă există și în România o uniformă simbolică, aceea este a curajului, a vitejiei, a abnegației și a muncii fără preget. Această oră gravă a solidarității, ori care urmește stînt pe alții, pe noi nu ne miră. Cînd orologul timpului a bătut-o, ne-a găsit pregătit de o întregă istorie. O istorie ce ne-a învățat să respirăm unanim în clipele marilor încercări. Ce o suită de ani în urmă, războiul pentru neastinare a fost un război al tuturor românilor. După un secol, un alt război, al vitejii împotriva morții, al rășinilor împotriva distrugerii, dezordinii și haosului. Îl ducem din nou toți, umăr lângă umăr. Departajăm n-au roșit. Ele se micșora amănășă solemnă a momentului. Eroismul soldaților ce s-au măsurat cu munții de moloz răscălmășii pe neastinare este egal celui al muncitorilor care, revenit rapid în viață, s-a-a-părit-o achimbură de-a rîndul. Timpul s-a dilatat pentru oamenii acestei țări. Zău lor de muncă, egală cu zău lor de vitejie, nu se mai măsoară după tiparele obișnuite. Putem calce preștinții mărțurii. I-am văzut pe deseri de la Cominatul de la Pipera dînd, prin curajul lor, o nouă viață celor pe care l-au salvat dintre ruinele de pe străzile Galați și Popa Rusu. Au intervenit printre primii. I-am văzut din nou pe aceiași tineri la lucrurile lor de muncă, unde și-au suplimentat - tot printre primii - umitură producția. Nu lipseau decît doi, ce vor lipsi pentru todeauna. Multe sute de garnituri suplimentare de mobilă elegantă, mingălate nervos de minile lor preceptuete, vor pleca spre noile apartamente ale sinistrărilor pînă la sfîrșitul acestei luni, al acestui an. I-am văzut, de asemenea, pe soferii I.T.B.-ului, pentru care, de ce n-aș recunoaște, nu nutrimem întotdeauna cea mai caldă simpatie, muncind 30 de ore în continuu. În toate zilele acestea tragice și eroice ei n-au produs nici un accident. I-am întîlnit pe tinerii de la „Granitul”, refăcîndu și rapid instalațiile, pentru a reintra, printre primii, în bălălia reconstrucției.

Mi-aduc amîne că în 1970 în acea primăvară pluvioasă, cînd apele s-au răzvrătit, pe porțile de nord ale Capitalei plecau convoaie de camioane cu ofrande pentru locuitorii Aradului asediat de potop. Azi, pe aceleași porți, am distins mașini din Arad parcurînd drumul invers. Și totuși, chiar dacă direcțiile diferă, sensul este unic: marele sens al înțrăjurării, al dragostei de semenă, al umanismului socialist. Pretutîndeni există ostași, cu sau fără uniformă, angajați pe frontul muncii și al refacerii. Pretutîndeni există voință de a depăși grabnic, printr-o unanimă încercare, acest moment de trecător împas. Bucureștiul și-a reluat aproape cu totul înfrățirea obișnuită. Aceiași lucru se întîmplă la Craiova, la Brăila, la Ploiești. Aceasta datorită locuitorilor acestor orașe, dar și celor din întreaga țară. Datorită abnegației și vitejiei lor. Iată de ce, putem spune, ca și Alexandri, cu aceeași adîncă jubilație: „Astașii lumina de cunoaște; Român zice, Viteaz zice”.

Ioan Adam

Întîlnirea

n-a mai avut loc

Nu l-am cunoscut. Nu l-am văzut niciodată. Nu știu dacă întîlnindu-l pe stradă mi-aș fi oprit o clipă privirea pe statura lui de tînar hărbat. Cînd l-am auzit numele prima oară el semnifică deja eroismul, desprinderea amului de tiparul înguste sale ființe: Tudor Stavru, adică întîmplarea fenomenală prin care din hăna mai fuseseră smulși spre viață, după incredibile zile de rezistență fizică și morală, alți oameni vii.

Nu l-am cunoscut și nu l-am văzut niciodată, dar l-am chemat la o întîlnire unde am întîrziat. Pe erou l-am chemat. Numele acela care făcuse înconjurul orașului ca un simbol al îndrăzneții nemăsurate, al puterii și-al forței, al curajului și-al tenacității, al rezistenței și, mai ales, al iubirii de oameni. Voisem să port către eternitate această iubire. Să o fixez pe peliculă. Să se vadă că este, că îi mai definește pe oameni. Voisem să măsoar cu bătaia de inimă a cascadorului Stavru iubirea ca o formă a eroismului! Aveam o floare la mine pe care voiam să l-o dau în semn de omagiu, și gîndindu-mă că în uraga lui înclăstare n-o fi avut răgaz să observe că totuși pămîntul trăiește și primăvara a și venit.

Dar Tudor Stavru nu mai era. Găsiți de duminică pentru întîlniri în care urma să apară, îmbrăcat în costum și cravată, poate de-o mie de ori mai tînar și mai frumos decît imaginea pe care încerc s-o chem către mine, zeu pămîntean, erou aclamat al cetății, aflat la capătul unei bălăii declivă care îl răspătise cu cea mai mare răspătă din lume; recunoscînta a-mamă, cascadorul din Buftea, salvatorul de oameni, bunul și dragul coleg Tudor Stavru, într-un elan mai năvalnic decît poate purta făptura umană, într-o febră a devoțiunii de natură s-aprîndă imaginația și simțirea dincolo de cea ce numim echilibru, depinsă mai degrabă de încrederea în plătirea acestor sublimă pe care a executat-o fără nici o greșală ori de cîte ori a salvat oameni vii.

Am ajuns pe țirzu la întîlnirea cu Stavru. În cadrul de film din care urma să ridă spre oameni - arde o stea.

Sănziana Pop

Gînd

Oamenii dintotdeauna l-au numit
preabunul, sfîntul,
roditor ca o muiere, cel ce-nestulă
ponerul.

Ne-a fost dat cu grîni să-i coasem foța
cîrincă: Pămîntul,
iar la capul dimpotivă să apese însuși
cerul.

Jertfa intru amaniș l și ia șborul de
pe-altore
de hirle calănată, străgîncea estei firii.

Frății mei de suferință, încercărilor, mă
doare
ca a plagă via carnea mistușilor morții.

Cu adîncă umilință, prins în lunga alternanță
dintre scîncet și tăcere, dintre-amor și
lăptul,
îmi rămîne doar aita, ca, întind în
rezonanță
cu a zăile cerbiea, să iubeșc ce-i de iubit

Atîit

Abîi o-încrenăcătă tresărire...
Pluteam căbe malagă de nălință.
Un animal aduc gamu-n năstire,
și l-am simțit că-i viu, în suferință.

Nu mai sîntem aceeași, îți dai seama l
e clipă o lost de-ajuns (pierză Firea),
ce atîit să-măjeleg: hăul, teama,
dar și: nădeja-impătimită, izbăvirea.

Mihai Dan Cantunari

Lacrimile primăverii

În cutremur de 4 Martie, 1977

Dați-mi lacrimile lumii să le sărut
singurul meu avut
dintre vremuri.

Mă cutram
de se arată
într-o arată
din sînge a reuș
nouă
în ochii rupți de noaptea
și în goaple
de abis
necedica.

Mă uit în durere
în tăcere
în drum.
Lacrimile sînt fum l

Dincolo de cor
pier
în pămînt
și în vînt
în destîrlul vascului
și în dîrul sărcului
și devin pîl
în noi.

Dați-mi lacrimile lumii să le sărut
Mei în oie am crescut.

Ion Bănuță

Omenia oamenilor de volan

Trecuseră multe cesari de la ora de încercare a rezistenței și a curajului, trecuse de mînușă noaptea, iar lumina, în explicabilă lumină pentru ora aceea, teribil de clară, înconjură grupurile de oameni leși în stradă. Era linie în marginea a ceea de oraș. În Buc. Doamnei din nou cartier Drumul Taberei. Bieul nu ardeau, doar ici colo cîte o luminare lumina obrazurile adunate în jurul ei. Lumina cerului și linie de afară își dădeau senzația unei înșeri calmă după o zi de lucru obositoare. Linieșta a fost întreruptă, în noaptea aceea de după cutremur, pînă-n zori doar de zgometul mașinilor care se intersectau în fasciole de lumină. Prezența autobuzelor ITR pe traseu, în mijlocul miezului de noaptea, își dădea o senzație de calm și linie, împreună cu pușca de întîmplat totuși nimic grav. Erau aglomerate, prea aglomerate pentru ora aceea, dar te puteai gîndi că oamenii se întorc de la un mare spectacol, de la un concert extraordinar, pe care nu-l vor uita niciodată...

La dispeceratul Garajului Militari sîntem încredințați că s-a lucrat cu întreg afectivitate. Unii au dus în față, în explicabilă lumină dispeceratul miliției, alții la dispoziția Consiliilor populare pentru intervenții. Șoferii, deși trebuiau să se retragă la 0,30, au rămas pe traseu pînă a doua zi dimineață. Știu că e nevoie de ei. Că oamenii au nevoie de ei. Traseul omeniei și-a început luptăreașă marcată mai adînc decît obișnuit, schema de muncă... Aici, la dispecerat, mă întînesc cu doi oameni tineri Popescu Dumitru și Coca Victoria, dispeceri care au fost de serviciu în noaptea de 4 martie. Așa cum arată, bionzi și cu ochii albaștri, par a face parte din echipajul unei astronave, minutul chei, talonare, foli și mai ales folișă de adînc decît obișnuit, în care nu se dădă cîteva nume de șoferi care, în noaptea de... „Toți, absolut toți șoferii care erau în cursă au rămas pînă la vorba de așa ceva, și pe cei de la Camionul de nefamilișii al Garajului și i-am trimis pe traseu”. Mi se dau nume - 1125, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149. Linie nod pe care lui îl înteleg. Încerc să descriu. De-a-mă întotdeauna cu el? „Astea-e cele mai bune mașini ale noastre”, ne asigură instructorul Crîgan Nicolae. „Dar oamenii, unde sînt oamenii?” Aflu că aici oamenii sînt cunoscuți după numărul mașinii.

În fața noastră vine un bărbat în costum înbasă de fîcșă, un om dintr-o clasă „freză” de la căminul de nefamilișii pentru a fi trimis în cursă. Îl cheamă Ștefan Virgil, are 27 de ani. A mers pe un 38 barat pînă la 4 dimineață, apoi de la 5 a trecut la intervenții la Consiliul popular sector 2. „Am transportat muncitorii de la Fabrica de bumbac pentru descoperirea șemei de lucru de pe Calea Moșilor. Apoi am întîntit firea în țirza mea pînă la 14”. Oamenii aceștia nu vorbesc mult. Sînt mai taciturni.

1128 era la ora 22 la Casa Școlitei, în noaptea de 4, și a fost dirijat către un Cămin de copii la Clăbucet, unde a urcat copiii la adăpost în mașină și l-a ținut în căldură pînă la 7 dimineață. Apoi, în plătirea acestor rezervor și a pîcăt în cursă pe traseul obișnuit.

1140 e un bărbat brunet, cu o căciulă neagră din astrahan. Este așa de înaltă căciula că parcă ascunde sub ea pe păstorul pădurilor din poave. Îl cheamă Cristea Ion și este tatăl unei fetițe, pe care o ține în figurantă, că mama, în Gîrășuț, „Lucram pe o mașină de 230 și 2” din noaptea de 4 martie la Spitalul de urgență pentru transportul răniților.eram mai multe mașini rezervate acolo. Răniții erau așezați pe targa între scaune, și, împreună cu un medic, îl transportam la alte spitale. Pentru că aproape toți veneau aici la Urgență. Am plecat pe jos pînă acasă. Am făcut țirza oare și de la 7 dimineață în cursă pînă noaptea pe traseul normal. Asta-i! Ore, cître, kilometri și acești oameni simți, de o nobilă simplitate și omenie. Asta-i!

În hala atelierului Garajului din Floresca mi se sugerează să scriu și despre cei care au muncit aici pînă-n zori. Muncitorii care au asigurat drumul mers al autobuzelor. Mestecii de noaptea, toți ca și lucrăreșii pe traseu și evita orice neajuns, orice accident. Ce era mai propun aceasta nu reprezintă decît glasul și minoria întregului colectiv care, atunci cînd a fost nevoie, mă mult ca oricînd, a făcut totul ca să întregul parc de mașini să merge în cursă, ca totul să meargă „ca pe roate”. Totuși dispecerul Ștefan Virgil și dispecerul Martheșcu Amalia m-au asigură, că, deși toți șoferii, chiar și cei care erau liberi sau în concedii, s-au prezentat la lucru, dacă vreau să scriu despre cineva anume să scriu despre Ștefan Alexandru. „Bun și pot găsi?” Aflu că intră în cursă la 4 dimineață, pe 108, țirzu 3. A doua zi, prima mașină care se apropie de stație este chiar 108, țirzu 3. La volan stă o femeie tînară cu o basma albastră pe cap. Stăm de vorbă. Își aminteste de cele 30 de ore lucrate atunci. „Nu de obicei mă puteam plînge sau de toame. Mai mult de sete. După ce mi-am terminat țirza, în noaptea de 4, schimbui meu nu s-a prezentat cu un lucrător pînă a doua zi cînd am rămas la Consiliul sectorului 3 pentru intervenții. Am transportat muncitorii și elevii de la Mecanică fină. Simbătă după-masă am intrat în cursă pe 108 pînă la 8 seara cînd am plecat acasă. Stau în Dămăroșia și mi aflușem nimic da casa mea și de băiețelul meu de 8 ani. Nu mă obosesc munca, numai gîndul la ce-i

VICTOR NISTEA

Semințe și rod

Iată firul ierbii — stelele stau mărturie
peste casa mea,
pentru a munci fără-ndei
sub tunetul primăverii,
sub ploile mărunte de toamnă.
Iată se zvrcolesc în seminta micșunelele,
mica nirală, busulocul,
noul griu,
și trandafirii ce cresc pe măceșul
sălbatic mici pere de loc.

Picură roua pe marginea stincilor
Cu aprinsele flori rozetice-gălbui.
Picură aur pe floarea soarelui.
Da, să-mi pipăi sufletul imi strigă pasărea
măiastră.

Un ritm permanent stăpânește în lucruri,
în noi.

Să leșim în cimpie, să leșim în cimpie
Cu brațele strinse pe unelte, în vasta
cimpie :

Acolo unde se plămădește piinea albă,
oloiul și mirtul.

Colinele strălucesc sub corola luminii :
Mici lămpașe de aur sunt florile,
O magică stea le aruncă lumină
pietrelor.

Pe virful Carpaților — turme, turme
ce pasc noaptea.

Mai multe pluguri : acesta e lmul modern.
Mai multe pluguri să are pământul și cerul,
în pacea stelelor, sub gularul
porumbelului lunatic.

Pe claviatura narilor alunecă fulgerul :
Pină la Dunăre și la Marea cea mare
văd faștii Patriei !
grii, strălucind.

Sub erpa mierlei înflorăște piatra.
O presură cîntă pentru lărbă și păduri.
Ciochiria laudă zborul și soarele.
În albia singelui meu se naște
lmlul muncii.

Din crămele țînă înfloritoare livezorele.
Natura își leagă boacășii.
Văd semintele : mici lanterne
ce rodesc în pământ și văzduh.

La nechezul armăsarului murg :
Se cutremură nălmitea cerului :
Cad meteori — mici leșii din orbită.
Dar cad ploile, ploii mănoase.

Pornă pietrele în galop
Statuile n-au dormit niciodată.
Pe mîinile mele înflorosc speranțe
mari.

Picură aur pe fata asudată
A tovarășilor de bătaie ! militanți
pentru Patrie.

În faștii Universului mai curge destul
miere,
miere și piine albă

Cită să țînă trează Planeta.
O ceas al piinei purității
Ceas de lumină și rod
Ceas ferich.

Da, eu te slăvesc, mereu, pământ strămoșesc !
Leagă pentru semințe și bucurie.

Se clătinau pe cimpuri verzi oceane
Și dezlegau furtunile sub zări,
lar virfulle prinse-n uragane
Chip luau, de flăcări vil pe depărări.

Striga cu toată seva în viltoare,
Cu săbiile frunzelor lovea,
Cu sulitele spicelor sub soare
Se ridica din gîie și striga :

Să nu-i mai fie boabele furate !
Să nu-i mai fie miezul pingărit !
Să nu-i mai fie dus în altă parte
Din palma celor ce l-au plămădit !

„Chiar de-au venit cu puști insingerate
Și-au tras în lan, el tot nu s-a clintit,
Doar lucrurile acelea împușcate
S-au prefăcut în maci și-au inflorit.

VASILE PEDA

Răscoala griului

Se-aud prin lanuri dogorinde șoapte
Cînd soarele coboară-n bob curat,
Cum că atunci, în nouă sub șapte
Și griul însuși s-ar fi răsculat.

Se clătinau pe cimpuri verzi oceane
Și dezlegau furtunile sub zări,
lar virfulle prinse-n uragane
Chip luau, de flăcări vil pe depărări.

Striga cu toată seva în viltoare,
Cu săbiile frunzelor lovea,
Cu sulitele spicelor sub soare
Se ridica din gîie și striga :

Să nu-i mai fie boabele furate !
Să nu-i mai fie miezul pingărit !
Să nu-i mai fie dus în altă parte
Din palma celor ce l-au plămădit !

„Chiar de-au venit cu puști insingerate
Și-au tras în lan, el tot nu s-a clintit,
Doar lucrurile acelea împușcate
S-au prefăcut în maci și-au inflorit.

Striga cu toată seva în viltoare,
Cu săbiile frunzelor lovea,
Cu sulitele spicelor sub soare
Se ridica din gîie și striga :

Să nu-i mai fie boabele furate !
Să nu-i mai fie miezul pingărit !
Să nu-i mai fie dus în altă parte
Din palma celor ce l-au plămădit !

„Chiar de-au venit cu puști insingerate
Și-au tras în lan, el tot nu s-a clintit,
Doar lucrurile acelea împușcate
S-au prefăcut în maci și-au inflorit.

Striga cu toată seva în viltoare,
Cu săbiile frunzelor lovea,
Cu sulitele spicelor sub soare
Se ridica din gîie și striga :

Să nu-i mai fie boabele furate !
Să nu-i mai fie miezul pingărit !
Să nu-i mai fie dus în altă parte
Din palma celor ce l-au plămădit !

„Chiar de-au venit cu puști insingerate
Și-au tras în lan, el tot nu s-a clintit,
Doar lucrurile acelea împușcate
S-au prefăcut în maci și-au inflorit.

Striga cu toată seva în viltoare,
Cu săbiile frunzelor lovea,
Cu sulitele spicelor sub soare
Se ridica din gîie și striga :

Să nu-i mai fie boabele furate !
Să nu-i mai fie miezul pingărit !
Să nu-i mai fie dus în altă parte
Din palma celor ce l-au plămădit !

„Chiar de-au venit cu puști insingerate
Și-au tras în lan, el tot nu s-a clintit,
Doar lucrurile acelea împușcate
S-au prefăcut în maci și-au inflorit.

Striga cu toată seva în viltoare,
Cu săbiile frunzelor lovea,
Cu sulitele spicelor sub soare
Se ridica din gîie și striga :

Să nu-i mai fie boabele furate !
Să nu-i mai fie miezul pingărit !
Să nu-i mai fie dus în altă parte
Din palma celor ce l-au plămădit !

„Chiar de-au venit cu puști insingerate
Și-au tras în lan, el tot nu s-a clintit,
Doar lucrurile acelea împușcate
S-au prefăcut în maci și-au inflorit.

Striga cu toată seva în viltoare,
Cu săbiile frunzelor lovea,
Cu sulitele spicelor sub soare
Se ridica din gîie și striga :

Să nu-i mai fie boabele furate !
Să nu-i mai fie miezul pingărit !
Să nu-i mai fie dus în altă parte
Din palma celor ce l-au plămădit !

„Chiar de-au venit cu puști insingerate
Și-au tras în lan, el tot nu s-a clintit,
Doar lucrurile acelea împușcate
S-au prefăcut în maci și-au inflorit.

Striga cu toată seva în viltoare,
Cu săbiile frunzelor lovea,
Cu sulitele spicelor sub soare
Se ridica din gîie și striga :

Să nu-i mai fie boabele furate !
Să nu-i mai fie miezul pingărit !
Să nu-i mai fie dus în altă parte
Din palma celor ce l-au plămădit !

„Chiar de-au venit cu puști insingerate
Și-au tras în lan, el tot nu s-a clintit,
Doar lucrurile acelea împușcate
S-au prefăcut în maci și-au inflorit.

Striga cu toată seva în viltoare,
Cu săbiile frunzelor lovea,
Cu sulitele spicelor sub soare
Se ridica din gîie și striga :

Să nu-i mai fie boabele furate !
Să nu-i mai fie miezul pingărit !
Să nu-i mai fie dus în altă parte
Din palma celor ce l-au plămădit !

„Chiar de-au venit cu puști insingerate
Și-au tras în lan, el tot nu s-a clintit,
Doar lucrurile acelea împușcate
S-au prefăcut în maci și-au inflorit.

Striga cu toată seva în viltoare,
Cu săbiile frunzelor lovea,
Cu sulitele spicelor sub soare
Se ridica din gîie și striga :

Să nu-i mai fie boabele furate !
Să nu-i mai fie miezul pingărit !
Să nu-i mai fie dus în altă parte
Din palma celor ce l-au plămădit !

evocări:

1907

de la răscoala la revoluție

Gheorghe Ibrancea: „1907 — vine furtuna” (stînga sus) • Pagina de titlu a ziarului „Adevărul” din 10 martie (stînga jos) • Manifestul cercului socialist „România muncitoare” apărut în săptămînalul „România muncitoare” din 11-18 martie 1907 (dreapta sus) • Pagina de titlu a ziarului „Noua Freie Presse” din 22 martie 1907 (dreapta jos)

● Sentimentul solidarității

focurile răscoalei s-au stins, execuțiile fără judecată au încetat, dar prigoana abia acum a început cu adevărat, proprietarii și arendașii avînd de răz bunat nu numai pagubele, ci și spaima, jignirea pe care au îndurat-o ei, care nu crezuseră vreodată că au de dat socoteală cuiva. Gh. Gh. Cantacuzino, fostul prim-ministru conservator, a declarat că familia lui, cea mai bogată din familiile boieresti, pretinde de la fiecare țaran al țării cîte doi lei, pentru a-și acoperi pagubele.

Barbu Păltineanu spuse în parlament : „Țăranul nostru i s-a dat pînă acum atîta instrucțiune încît să-și piardă bunul simț pe care-l aveau părinții săi, să piardă teama de stăpînire și frica de Dumnezeu pe care au avut-o aceia, fără să ajungă a căpața noțiunea și sentimentul solidarității sociale, care este singura garanție a ordinii și pe care nu-mai o instrucțiune sistematică, o educațiune bine condusă, le-ar putea dezvolta întru-însul...”. Deputatul trecea însă cu vederea că proprietarii și arendașii pierduseră și ei de multă vreme bunul simț, frica de Dumnezeu și teama de stăpînire; cît despre sentimentul solidarității sociale pe care Barbu Păltineanu îl deplîngea, el nu fusese niciodată mai puternic decît acum; era desigur o solidaritate de clasă și nu una de sus în jos, idilică imagine de înțelegere între boieri și țărani; era chiar pentru prima dată cînd țărani și ridicaseră ca un singur om, împinși de același sentiment, de aceeași adîncă și sfîntă mînie.

Rostul răscoalei a fost simțit atunci, dar nu a putut fi înțeles pe de-a-ntregul. Abia revoluția pe care o trăim a putut face ca răscoala să fie înțeleasă, să-și găsească un sens. Măruntele reforme din anii care au urmat răscoalei, nu veneau decît să amîne înfaptuirea unei adevărate dreptăți. Nu e o întîmplare că revoluția își descoperă, în timp, zguduiri care o anunțau; căci revoluția însăși trebuie înțeleasă, căutînd solidele temelii pe care s-a așezat.

● Care e viitorul

La 1907 Țănase Bărbuceanu din cătunul Viașu-Mehedinți, avea douăzeci și unu de ani; țărani din Viașu au pus atunci foc la două magazine de griu și trei pătule de porumb. Pentru fapta aceasta trezezi și unu de oameni din cătun și din comuna Pătulele au fost împușcați; trezezi și unu de oameni, se vede treaba, erau prețul a două magazine de griu și trei pătule de porumb...

— Era seara, pe la nouă, spune bătrîmul care stă acum în fața mea. Jucam la bal, adică la horă, cum îi zicea atunci. Cînta lăutarii. A venit de la Pătulele, fuga, Ion Dincă. Era delegatul lor. A dat lumea deoparte, pe mine m-a lovit peste mină, m-a împins în șanț și s-a dus drept la lăutarii Costea, a sis el, sună goarna să mergem la proprietari, să le luăm pămîntul. Atîta i-a trebuit lui Costea : Tă-tă-tă-tă, tă-tă-tă-tă, pînă s-a strîns satul... Am plecat sus, la conace. Era afară din sat. La conace nu s-a putut să punem foc, că păzea cu arma, paznicii, și cu cînilii. Avea cîini răi. Atunci ne-am dus și am pus foc la pătule, la magazine...

Îl întreb pe bătrîn dacă își mai aduce aminte care au fost capii răscoalilor atunci, dar am sentimentul că se codește.

— Ce să-i mai tulburăm ? spune în cele din urmă. Au murit cu toții... Nu mai sînt în viață. I-am pierdut, mi s-a dus mîntea... Da' au fost mulți. Ziceau că s-a mers, să luăm pămîntul. Toți ziceau. Ne-am dus... Ma' era și Ionuță Niculescu. El era capul, ca primar, era cu gura cea mai mare. Pe urmă, cînd a văzut că e rău, că vine armata, s-a dat pe lista și armata ne-a împușcat... Care-a fost deștept, a fugi. Care nu a murit ? Și din ai fugiți a mai prins prin pădure, prin stuțisuri, ascunși... Ne-a luat, ne-a omorît. Că a întrebă : cine-a pus foc ? Cutare, cutare... Ne-a prins, ne-a legat în lanțuri. Ne-a ținut o zi. Ne întrebă numai cine-măi fost. De-ai ne bătea. Nu te-asculta dacă spunea că nu ești vinovat... pe la chindie ne-a scos, ne-a pus în marginea drumului, ne-a zis la dreapta și prr, prr... Ne-a omorît... Eu am scăpat, că au căzut peste mine doi oameni mari.

Uite-așa erau de mari... Era unu' Dascălu și unu' Savel Mindru... Am căzut și eu, am stat... Cîne n-a murit la prima salvă, ne-a luat cu pistolul. Pe mine m-a nimerit în umăr, aicea. N-am zis o vorbă : să țip, ori măcar să gem. Nu. Am stat pînă s-a liniștit tot. Armata a plecat. M-am ridicat, m-am uitat... S-au ridicat și doi țigani fierari — Ion Bidileci și Ilie Bidileci, frați. Acuma sînt morți de mult... Zice lumea că Ion Bidileci și-a pus o bucată de fier la inimă, să oprească glonțul... Nu, dom'le ! O poveste ! Parcă a stat să ne împuște pe noi în inimă ! Ne-a dus ca pe boi, domnule, ca cînd le dai brînci în șanț... Ne-am ridicat, ne-am uitat în jur și fugi, fugi... Fieșcare în parte s-a dus acasă la el. La cîteva zile, iară ne-a luat, ne-a bătut pe plelea goală. Poate că de data asta am fi murit pînă la urmă... Sîmteam că nu mai pot, da' era unu' printre noi : el zicea că știe care e viitorul, că o să scăpăm cu toții. Cu speranța asta ne-am ținut în viață. Și chiar așa a fost am scăpat. Și-acuma îl mai visez pe ăla, noaptea, cum zicea el că s-a avut coraj.

— Cu primarul ce s-a întîmplat ?
— Primarul a dat lista de frică... A scris și el pe cine avea necaz... Pe urmă, ce să se întîmple ? A murit. La cîteva ani de zile după ala s-a prăpădit și el, că doar o viață avea. Pe noi ne-a împușcat, să zicem, da' el, care ne-a declarat, cu ce s-a ales ?... Alea șapteopt pogoane de pămînt ale lui, au rămas puștii după el : pămînt gol, blestemat... Nici după împușcări n-au rămas urmași. Doar rude, cunoștințe... Nici urmă. Nici după boier n-a rămas nimic. A murit și el și copiii lui, pe la București... Or fi murit și soldații care-au tras Toți.

Din cînd în cînd singurătatea omului pe care-l ascult vorbind e atît de adîncă încît, îmi spun, nu mai poate fi tulburată de nimic; nedreptățile lumii, cîte sînt, par a se lovi de această singurătate ca frunzele de pămînt.

— Mai departe, zice bătrînul, în '909 m-am însurat. Mi-a murit nevasta în '914. În '915 m-am însurat din nou și în '916 mi-a venit ordinul de chemare la Mărăști și Mărășești... Ne-am luptat, m-am întors pe 8 iunie '918... A mai trecut, a murit și nevasta a doua. S-a dus timpul și în '920 m-am căsătorit iar. Am stat bine cu ea, pînă în '938. A căzut la pat : dă-mi apă, dă-mi cutare... Greu. În '960, în ianuarie, am băgat-o și pe ea în pămînt și acum sînt procopșit.

— Ați scăpat de la o execuție, ați trăit și două războaie... Acum vă mai temeți de ceva ?
— Teamă ? Știu eu ?... Numai războaie să nu fie ! Știu ce-nseamnă. Să dea Dumnezeu prafu și pulberea cine-o mai vrea război ! Să piară toți dușmanii. Că atunci a fost un glonț, a fost un mort, dar acum-a o mie de gloante și o mie de morți...

Fără vreun motiv anume, bătrînul rămîne cînd și cînd pe gînduri ; cînd îl vorbesc eu, o flăcără de interes i se aprinde în ochi, dar cînd îl întreb cîte ceva se neliniștește iarăși, ca și cum singurătatea din suflet îi face rău și nu vrea să-și mai aducă aminte de ea... Îl întreb cum trăiește azi.

— Care muncește, are, îmi spune el. Muncește ? Își face, își cumpără, trăiește bine... Acuma oamenii se-mbracă bine, își iau unaltă... Au tot ce le trebuie ca să le cînte...

Nu este doar un om care a văzut pe alții murind căci, la urma urmelor, are copii, are nepoți, în comună trăiesc copiii și nepoții celor pe care i-a cunoscut; îl știe și pe aceștia, și-a văzut crescînd, ajungînd oameni în toată firea.

Țănase Bărbuceanu stă acum la unul din băleți ; mai are doi, tot în Pătulele.
— Cu ce se ocupă ?
— Cu munca.
— Dumnezeu voastră mai muncii ?
— Cît pot... Atîta doar, mai vreau : să nu cad la pat. Să nu se canonească cu mine, să fiu povară...

● Revoluția, cea de toate zilele

Țănase Bărbuceanu a fost printre cei care au pregătit revoluția, care au trăit-o. A muncit pentru revoluție. Atîta doar că rostul lui pe lume nu i-a fost limpede.

În Pătulele ninge. Treceau tractoare cu remorci încărcate cu paie, un camion oprise în fața unui atelier de timpărie și descărca droții de canapele, cîțva oameni asteptau în stăta autobuzului... El bine, o să spună cineva, asta e revoluție ?

Ne-am obișnuit cu gîndul că neapărat revoluția trebuie să fie o luptă, o mare înclătare de forțe. Dar între oameni e pace. Războiul se duce acum pe pămîntul, cu apa, cu focul. Ar fi prea mare prețul plătit pentru revoluție, ar fi prea mulți anii pînă cînd ea a putut să înceapă și ar fi prea mare singurătatea lui Țănase Bărbuceanu, dacă noi înșine am fi altceva decît revoluționari. Țănase Bărbuceanu și toți cei ce el au lăsat moștenire o revoluție ; e bine, pentru liniștea lor sufletească ; să o știe.

Nicolae Mateescu
(Sfîrșit)

CORNEL BRAHAȘ

Patria

cum știe ea să iubească : precum feminilul
tuturor lucrurilor
cum se face ea înțeleasă : lăsînd efortul
carpatic

să cîntărească greu în balanța universală
cum știe ea să fie eternă : iubind abia acum
războiul început cu mii de ani în urmă
iubind abia acum
înțelegînd morțile de sabie și secure
ale strămoșilor
încendiile marilor semințe înțelegînd
cum știe ea să gîndească : știindu-l pe Marx
lumindu-l pe Bălcescu

m-approii de ea mai sărac decît neantul
cum știe ea să mă crească ? dîndu-mi verbe
pentru mari hăitulei
ce lasă cuvîntul drept vatră și mers
cum are ea particularități deosebite : geniul
ei

este spre desăvîrșirea noastră istorică
cum umbli : mergînd numai unde vede cu
istoria

cum știe ea să-și păstreze iubirea : precum
feminilul tuturor timpurilor
cum pot eu să spun toate acestea : muncind-o
crescînd-o iubind-o.

1907

argila scursă din anelele imense ale lutului
în care-am fier și fierbec
capii cu spaima aglomerate de ripi —
cicatrici

ale jocului lor fără sfîrșituri — satul
și denlurile frînte în putrefacți
și pîriurile negre de mlul năpărilor
și codrul balnav de lumină uscată
satul

cu care ce alunecă delirînd în inundații de
gri

în prospețimi de amurguri
cu intervenții capitale în descărcarea verdului
din frunză
satul

mască translucidă prin gestul oamenilor
uscăți

frînturi-frînturi plecati în întîmpinarea ploilor
măștiină transparentă undă nimic
nu se termină ușor
pentru că mama
n-a lăsat în mine
casele singure
măștile sinuare
măcelul tălăngilor singur.

Lut neliniștit

lut neliniștit scoate lîngă mine
revolta pămîntului
o izbște de ochii mei nu-i a bine
alături de culorile lor fixatoare
se urcă la înimă această neliniște
a pămîntului. Astel nu mai există izgoniri
reanuri izgonitoare, refugii
lotu-i rămîne lierbinte
lotu-i naștere cu scop. Într-o zonă mult
interiorizată linem depositat cerul
cerul acesta este firizul nostru
și poveră subpămînteană
cerul acesta este cunoscut
el unui istorii palpabile. Se deosează
cu căldură de la o durere la alta. Astel
nu mai există nimic care să nu poată fi iubit
din inimă a noacele aștei dreptate
însă napăile rămîn niște rule după care șade
ascuns
destinul în care subteranul neastîmpăr se
odihnește

pe singele nostru de cursă lungă
no-tille sint tufe în care satele noastre
își întorc culburile

MARIA VĂRĂRU

Poem pentru rodul pămîntului

În dimineața mare am invadat cîmpia
să aruncăm sîmînța în adîncul lumii,
să căutăm un loc unde ciocni-va bobul,
un loc curat, să-i zicem pe nume, România.

Am simțit țărina cum se miscă
deasupra bobului ce va-ncolți curînd,
ecole în adîncuri începe el descîntul
pe drumul tănuit ce îl pîstrează-n gînd.

E calea cea mai scurtă dintre două lumi
pe care numai bobul și s-o străbăta,
se bînuie țulpina adormită-n aer,
cînd simta-n rădăcina o lacrimă de lăță.

Fasnește iarăși noaptea din rochiile sale-n
nemăginită alina a țării mele,
din ea se-nalță cununa universală
în leagănul de aur al lanurilor grele.

plastică

p

Gesturi și cuvinte simple

în casele în care s-au mutat după
cutremur cei rămași fără locuință,
vazele de pe mese — fiecare am
putut constata, prin intermediul te-
leviziunii — adăposteau deja flori.
Asupra lor camera de luat vederi
s-a oprit cu insistență, dar fără
ostentatie. Garoafele și trandafirii
eternelor noastre primăveri au adus
sub privirile celor traumatizați un
fragment liniștitor din univers,
mîngîierea formelor și culorilor ar-
monioase. Iată însă că în aceleași
case vor pătrunde — în unele deja
au pătruns — irizările văzduhurilor
și peisajelor, închipuirile transpuse
pe pînza de un Ciucurencu, Baba,
Ion Gheorghiu, Piliuță, Mărginean,
Grigore Vasile și atîția și atîția pic-
tori de marcă. Vor pătrunde în ca-
sele lor mici lucrări de sculptură ale
lui Jalea, Ceragea, Irimescu, Apostu,
Malte, Vasilescu, Hiescu-Călinești,
Flămînd și ale tuturor colegilor lor.
sculptori pentru care piatra, bron-
zul, gipsul sau argila, precum pen-
tru pictori culorile și pînza, sînt în
aceste zile nu numai materiale de
lucru în care prind contur imagini,
în care se definesc idei și sentimen-

te, ci și o expresie palpabilă, con-
cretă a acelei secrete tensiuni emo-
ționale ce conferă artistului capa-
citatea de a fi solidar cu tot ceea ce
se întîmplă în jurul său. Ceraștii,
decoratorii, și nu în ultimul rînd
graficienii, s-au îndreptat în aceste
zile către rotunda edificului de pe
strada Lipsican unde, treptat, s-a
strîns un mare număr de lucrări.
Din cele două aduse de fiecare una
va rămîne într-o casă ; cealaltă, prin
vinzare, va reprezenta contribuția
artistului la fondul omeniei. Orice
comentariu al acestei inițiative mi
se pare a fi pîndit de riscul verbal-
lizării inutile. Cu toții am putut as-
culța la televiziune cuvintele rostite
de venerabilii maștri ai datel, pe-
nelului sau penitei. Niciodată mai
mult decît în aceste zile cuvintele
simple — și ale lor au avut aceas-
tă calitate — nu au produs în noi
atîta rezonanță. Ele sînt doar ecoul
generozității spontane și sincere a
vazelor care, cu extremă naturaleză,
încearcă a arunca o rază de soare
în gîndurile acelora pentru care,
fără o înfinită solidaritate umană,
spațiul ar fi putut deveni ostil. Mă
întorc involuntar la versul poetului

Grigore Arbore

muzică

m

Talent strălucitor ca un luceafăr

„Tudor ! Dar unde e Tudor ? Cine
a văzut pe Tudor ?” De la unul la
altul, noi, care l-am iubit și prețuit,
ne aruncam întrebarea îngrozită. În
fața imensului munte de dărmături
al imobilului, o multime îndurerată
spera și despera. Nu puteam, nu
vroiam să admit sinistrul adevăr.
Dar, Eriiile n-au suportat darurile
urșitoarelor în acest tînar, prea tî-
nar dispărut. Nu l-au iertat adînci-
mea gîndirii muzicale, concentrarea
în minuirea nuanțelor abstracte,
respirația între fraze și drămuirea
tăcerii într-un recitativ...

Își desăvîrșise studiile muzicale cu
tatăl lui, și avea compozițiile tăi-
nuite cu modestia lui firească. La
un recital, a cîntat în bis un Inter-
mezzo cu caracter romantic dar
modulul cu îndrăzneală modernă.
Am ghicit că era compus de Tudor.
Sfios, cum era, a omis numele auto-
rului. În seara aceea uluise publicul
printr-o interpretare a sonatei de
Beethoven, „Appassionata”, cîntată
în atmosferă de uragan unde pierise
glasul omenesc. Sfrîștit, luat într-
un tempo delirant, cu staccatele
ca grindina, a fost susținut cu o pu-
tere care n-a slăbit nici un moment,

Nu vom mai fi aceiași

m lca noastră boreă, numită CARTEA ROMANEASCA, a pierdut, unul după altul, doi din viziștii ei de naștere...

menți șocați alergând cu spaima pe chip... Daniela Caurea... Clintită valmă... Cum dorul se petrece... Deasupra-ne... Cultul prieteniei... Pedagogia criticii

DANIELA CAUREA

Clintită valmă

Dragostea mea, întinde-mi mâna, Dimineata țineți-ne deaparte...

Dă-mi lumină din lumina-și apră, Plătește strălucimii cuprindem...

Să privesc această apă caldă, Liniștirea că în casa ei există...

Bucuria că respiri și tu Aeriți tăcut de-ocealeși turnuri...

Clapetul acestei zile scode, Fie-ți tot mai blând limanul clipei...

Cum dorul se petrece, Te voi îmbrăca, înțeleg și știu...

Vei fi departe, departe de departe, Și eu voi șterge timpul cu noaptea de carte...

Cu un desen hortic al vremii însetate, De apele sub care se-nodăuși poate...

Acest aer te poartă, Forma-i asta vie, stămintele-i moartă...

Te-nconorot de somnul rece, Vei simți cum dorul se petrece...

Deasupra-ne, Din nou pe plajă este mai...

Mă dor să mergem pe cimpie, Printre semintele-copii...

Mă dor să mergem mînd-n mînd, Pe-un bulevard de capitală...

Mă dor să mergem mînd-n mînd, Pe-un bulevard de capitală...

«Un paloș de gheață»

m area operă a lui Anatol E. Baconsky... ră a expresiei și culturii românești. Totuși ad încercăm a desăvîrși portretul omului...

De timpuriu și-a însușit acel principiu al lui George Traiki după care, «numărul celor și și prețurile scrierilor li li dată cunoașterea»...

Și acum, tubete cititor, îngăduie-mi să murmur un poem de Anatol E. Baconsky...

Și acum, tubete cititor, îngăduie-mi să murmur un poem de Anatol E. Baconsky...

Sună în noi versul poetului său preferat

În noaptea tragică din 4 martie 1977 a dispărut din această lume Mihail Petrovianu...

În această noapte neînduplecată din 4 martie 1977 a dispărut Prietenul meu, mereu misterios, mereu tânăr...

Încă de atunci, din discuțiile înfocate pe care le purtam la ore fizice pe bulevardul Bucureștilor...

Peste cîteva ani, în 1961, ne-am reîntîlnit în cadrul Editurii de Stat pentru Literatură și Artă...

Și eu am trecut zece ani și ne-am reîntîlnit în 1964 în Redacția Publicațiilor pentru Străinătate...

Profesorul care trecuse de multă vreme de la lecturile interpretative ale unor opere tradiționale...

Profesorul care trecuse de multă vreme de la lecturile interpretative ale unor opere tradiționale...

Profesorul care trecuse de multă vreme de la lecturile interpretative ale unor opere tradiționale...

Profesorul care trecuse de multă vreme de la lecturile interpretative ale unor opere tradiționale...

Profesorul care trecuse de multă vreme de la lecturile interpretative ale unor opere tradiționale...

Profesorul care trecuse de multă vreme de la lecturile interpretative ale unor opere tradiționale...

Profesorul care trecuse de multă vreme de la lecturile interpretative ale unor opere tradiționale...

Profesorul care trecuse de multă vreme de la lecturile interpretative ale unor opere tradiționale...

Profesorul care trecuse de multă vreme de la lecturile interpretative ale unor opere tradiționale...

Profesorul care trecuse de multă vreme de la lecturile interpretative ale unor opere tradiționale...

Profesorul care trecuse de multă vreme de la lecturile interpretative ale unor opere tradiționale...

Profesorul care trecuse de multă vreme de la lecturile interpretative ale unor opere tradiționale...

Profesorul care trecuse de multă vreme de la lecturile interpretative ale unor opere tradiționale...

Atelier literar postea redacției

D. JELA: În „Insomnie” se vede mai bine unele aptitudini. „Jocuri mecanice”, care, în substanță, pare mai interesantă și mai complexă, e foarte răvășită, rău, neglijent (grăbit) redactată, încă nu se mai vede unele similitudini, unele vorbește (sau gîndește), cu cine, unde?, etc. Transcrierea unui dialog interior cere multă atenție și precizie, altminteri totul rămîne „în aer”, inoperant. Revenții, ca să nu putem face o părere mai clară. (Puteti, firește, să retrimiti aceste manuscrise unde doriti — după atîta vreme, nu mai avem nici o obligație față de redacția respectivă).

F. GESAR: Din păcate, „unda de împingere” de care ne întrebăm, e din nou pe cale de dispariție. Cîteva din pagini, însă, ne lasă să sperăm în continuare. „De o mie de ori”, „Cădere de idol”, „Imn” (cu finalul neînșelător, deplăsat), „Incor”, marele (teoretic) în întregime, dar cuprînzînd cîteva distorsiuni-metafore frumoase).

D. BOSANCA: Nu sînt motive de descurajare, ci, dimpotrivă, de eforturi noi, sporite, pentru a depăși un anumit plafon convențional, de verificare didactică-didactică. Cîteva pagini dau unele semne că bunele rezultate nu sînt insesizabile (și nici foarte departe...): „Vinăria” (minus „mănușcă carne”!), „Noaptea cu vinători”, „O buclă”.

CONSTANTIN BASARAB: Interesante încercări de a valorifica motive folclorice („Sezătoare”, „Botez”, „Dans de nunta”). Rezultatele sînt, însă, într-un stadiu încă incipient, greoaie, zgrumecate, lipsite de fluiditate și ecou. Dar se pare că putem spera într-un progres decisiv.

V.P. GAJ: Amenințări ale terorismului și enumerativul sec, dar și lucruri demne de atenție: „Ce gîndesc păsările”, „Neputință”, „Inventar”, „Existență”.

V. DRUMES: Multe lucruri slabe, inconsistente. Ceva mai

bine, în „Fidelitate”, „Comunisme”.

NALBA PALTIN: Paginile pun în evidență din nou însușirile dela semnalație. Dar ele se pierd într-o plasmă nebuloasă, învîlmășită, metaforizantă cu exces, care reduce (ori anulează) adesea curgea firească și sensul narativului (mai ales în „Eu voi rămîne o umbră”). În „O călătorie cu crin”, pe lângă aceste metebre, intervine nefavorabil și aglomerarea de date

și nume (adesea fantomatic), înșirato sumar, telegrafic, greu de asociat într-o viziune convîngătoare de ansamblu, într-un cadru viabil.

I. GRECU: Soldura de tensiune și de subțonată nobilă! Cîte ceva (dar sub nivelul posibilităților demonstrate anterior) în „Ce rege le poartă”, „Acolo sub brîu”, „La umbra”, „Așterne-voi, pentru tine”.

M. DUȚESCU: Nu sînt noutăți hotărîtoare, dar ele ar putea să apară într-o zi, judecînd după „Poem pierdut”, „Octombrie”.

D. MUCENIC: Ceva mai bine, în „Oedip”, „Cu fiecare ple-

care”, „Presimțirea zăpezilor”.

Dar încă nu la nivelul necesar.

Gabriel Ciuban, Roșca Vasile, Gheorghe Iosif („Naștere”), Elena P.L.: Sînt unele semne bune; merită să insistăm.

Const. Cerna Drăganu, Iroffe Constantin, Virgil Gălbăeanu, Sorin Tilihoi, Pulbere A. Petrică, Liana Leteș, Alexandru Del-Dr. Ieva în „Noi”, „Dragostea mea”, Octavian Pușe, Vasile Dumitru, Sud (ceva, în „Orgoliu”), I.V. Periam (ceva, în „Blindă iarnă”), Anton Gagiu, Marius Holb (ceva, în „Pajul lumii”), Maria Mișea Plopesu, Rostu Tendor, Traian Abruda, Emil Tarmiliu, Dorin M. Stăfănescu, T.P. Stelianu, Fănică Melanec: Nimic nou! Costi Dobrițescu, Vasile P. Ion, Ion Ionescu, Liliana, Gh. Buzanaru, Căesaru Drăgoș, Coravu Florică, Virgil, Nicolae, Ciocan, Maria P.M., Oprea Holbav Zorileanu, Alin Anton, M. Filon, Valentin Tudose, Dinică Costel, Dorel Iles, Dobri Gabriela, L. Panait, Costel Zăgan, Dan Alexandru, Valdim Soraru, Nicolae Alexandru, Mălina Tudor, Filip Ralu, S. Codres, Achiței Lia, Rusen Nicolae, Căeș Rodica, L. Podaru, D. Studina, Marius Coge, Veicelă Ioana, Cris, V. Vlăscu, Vik Baron, Manuel Gh. Rădăscu, Gheorghe Bunea, Manole Alexandru, Romulus L., Mircea Dumitru, Negoi Mariana, Valeriu Burhan, V. Sevaștre Ghicau, Marin Cornelia, Buda Maria, Marin Romulus, V.I. Tuhoacă, Constantin Gălbăeanu, Petre Valentin (ceva, în „Necesitate”):

În cercări de nivel modest, fără calități deosebite.

MANUSCRISE NEFISCALITE: „Cîntind Ialomița”, „Ascensiune”, „Cuvintele mele”, „Trăind Bacovia”, „Dunărea” etc.; „Larba”, „Bucurie”, „Definiție”, „Și Jarba are gînduri”, etc.; „Eu”, „Portret”, „Vară”, „Cînt”, „Izvoruri”.

Geo Dumitrescu

Octombrie

Locum în interiorul unui măr i țara noastră. În octombrie, locurile noastre, hărta noastră însăși pare un măr rotund-se în univers. O culoare galbenă ne inundă i roadele românești. Chiar inimile cu devenit deoparte de culoarea de roade de lubre.

În octombrie ne încercăm de amintiri ca un fruct de soarela toamnei. Ce sîntem, de fapt, dacă nu fructe ale țării românești?

MIHAI DUȚESCU

Patria

Patria — fluviu incandescent de aroma tulburătoare treceri în sămîntă și fapte, peste întinderea de munți și de ape, peste întinderea de rouă și cîmpe, ochiul se face dorință.

Ciocirli lingă timpiele al azurii suave dimineții despletite pe porțile uzinii lumina își scrie frumoasele poeme, aceasta e patria noastră, spune lumina, petrecînd-o în fața gîndului se face dorință.

Patria — lumină din cuvîntul mamă din adîncul existenței dorul ajunge fluviu curgînd peste stele deveniri noastre, e patria mîncăscă răpădit în ochiul întors devenit dorință.

ADRIAN ALUI GHEORGHE

Culoare

Nici în poezie negrul nu există am rîcit cu mîinile mele ura, lucrurile, sufletul nopții am reconstituit palesele frici ale somnului numai acea glandă secretă a morții posedă această culoare, cuvintele cu ochii căștări sau verzi cu ochii lubreilor al copillor pe deaurile lor de lumină oamenii trescînd în miini bucuria și tristetea dz, nici în poezie negrul nu există, linierii mei prietenii stau mîntuire împotriva acestei culori.

V. PETRESCU-MARCEAN

De aceea

Căutăm cu ochii limpezi drepte căi. Gînduri limpezi, fapte limpezi din care însăși ființa noastră s-a cădît.

Sufletul ne-a rămas adînc, năntor în mi, statornic și adevărat de-a lungul vremii.

Și sîntem blînzi. Nu merităm atîția morți. Nu merităm

să fim de-atîta poltrivnice vînturi răvășii.

Întregi mereu și nelincovoiați pe ape lungi, de singe am sîrat și-a văi, munți de asemîna am ridicat. Greu plăt.

Nu. Nu o întimplare fulgerată sîntem. Nici miță a istoriei, nu. De aceea ocolim ușile domnie. De aceea, pe marea poartă a lumii, intrăm drept, intrăm cu fruntea sus. De aceea.

LIANA POPESCU

Căci țara aceasta

Vol, miini lăscuite, făpturi de argint viu, ați fi doar niște lăpți roase de rugină, în magazine trîndăvii de-ali sta.

Vol copete din cere dinamice gînduri pomeșc, cu totul de lemn v-ati ofia, ciudate, deșeurii ale marilor copaci.

Vol ochi ce nu v-ati opri, admîcînd lumina marilor fapte, abia niște năsturi de sticlă, absurd infilți în obiectul cap.

Căci țara aceasta nu-l doar un vag contur, un joc de umbre pe harta lumii.

Țara aceasta e o inimă ce bate puternic, marea putemic. E o minune vie.

A noastră, inima aceasta. A noastră.

Cînd dormi

viața nu-ncețază

Cînd dormi efluviiu orașului e departe de tine

noaptea sau și ochiul păstrăzează în sine nu lacrima și nici lumina ci taina unei înfloriri necunoscută

Cînd dormi e limpede cerul e chemare poate însemna trezirea, la geom uimindu-te lumina sau plouă, floarea sau fructul

Cînd dormi viața nu-ncețază să-ți dăruie ceva

AUREL ALBU

Partidul, inima și lumina patriei

Urmare din pag. 1

Si viața a intrat — incredibil de repede pentru cel ce nu cunoștea bine realitățile intime ale societății românești de azi — pe făgașul normalizării. Această mare înlocuire a relevat superioritatea sistemului socialist, capacitatea și forța angrenării acestor poștici constituit în acțiune, adevăratele lucruri bune dintre conducere și mase, al puterii de organizare, acțiune și eficiență în doborîrea la împlinire a sarcinilor momentului, oricît de grele și complexe ar fi ele.

Marea încercare la care a fost supusă țara a avut darul, cu toate grevele pierderi de care a trebuit să se înregistram, să ne arate că e puternic și că e solidă întru totul. Și că e umană. Pentru că dacă umanismul nostru avea nevoie de o definiție, aceasta a fost scrisă, în modul cel mai concret și convingător, prin mii de fapte în structura cărora s-au adunat firește puterea de dăruire, abnegația, spiritul de sacrificiu, forța de creație a unui popor. Formula pe care de altceva ar fi am utilizat în vreme de lăcrime, potrivit căreia în societatea noastră, socialistă, pe primul plan se află omul a fost confirmată în aceste momente prin eforturi extraordinare făcute de oameni pentru salvarea oamenilor, prin faptul că la îndemnul președintelui țării, a acestui mare om între oameni, central de exaltare al bărbăției duse în orasele sfîșiate de dezastru, a fost tocmă salvarea supraviețuitorilor, pînă la ultimul om. Și apoi de grija omenească pentru ca toți cei loviți, într-un fel sau altul, să depășească aceste momente, să simtă căldura și sprînzinul prietenesc al semenilor săi.

Da, o simț, țara va mai avea încă o vreme săni de vindecat, va cere eforturi încordate și de durată al tuturor. Dar mai știm că la capătul acestui efort se află un chip mai luminos, mai demn și mai puternic al țării. Așa cum a fost prefăcut de partid în istoricele sale hotărîri, așa cum ni l-a înfățișat în atîtea rînduri tovarășul Nicolae Ceaușescu. Pentru aceasta, strîns unii în jurul partidului, al secretariatului său general, a acționat, acționează și va acționa poporul nostru, ca un singur om, conștient că în partid și prin partid stau forța și țaria națiunii române socialiste.

Rădăcinile încrederii

Urmare din pag. 1

experienței, cu care mulți dintre noi se și nasc și datorită căreia știm că omul, firește, e sacru. Măritie necorespunzătoare, în orice caz în situația de a trăi încred, fie și o clipă, în conștiința noastră, a culturii, de unde, în acea clipă, orărea tuturor pentru încredințarea gestului și a vocii, pentru tot ce plutește ușuratec deasupra încordării aplicate a muncii și a gîndului. Un timp a stat unsprezece zile în întuneric. În frig, fără mișcare și fără apă, în capone deținerilor prăbușite, și din tînd, care nu știu cîți o odihnă și cîți s-a hrănit și el în cele unsprezece zile, l-a găsit și l-a scos. Am urmărit cu atenție și țina și cuvintele lor. Nici una, nici celelalte nu încercau să contureze evenimentul: îi erau perfect paralele și tocmă de aceea, prin contrast, de un dramatism excepțional. Întrebat cum a rezistat atîta timp în cripta ei îngrozitoare, răspunsul profesoarei Elena Enache, așa cum l-am auzit la televizor în seara de 14 martie, a fost admirabil. Nu a plîns, nu a făcut mișcări de prisos și s-a conștient să se gîndească la „lucruri plăcute”.

Acestea sînt mi se pare, și tehnica de salvare interioră a unui astronaut în dificultate anti trecut. În împrejurări normale, a te gînda la lucruri plăcute este a pune alb pe alb. Aici însă avem a face cu un contrast dintre cele mai dramatice pentru că, de-am fi fost în măsură să ascultăm lucrurile plăcute din monologul interior al etichetei profesoare, nu am fi avut nevoie să ne luăm împănind cu situația în care s-a desfășurat monologul, așa cum, privind un arbore, este cu neputință să facem abstracție de căldura pe care el se profilează și să împănind arborelui, astfel, că nu are coloane, cornise, acoperis. Pentru că am vorbit de aspectul cultural al împrejurării pe care am trăit-o și o trăim, iată un subiect de meditație seriosă.

Cultura românească în lume

• LA PRAGA S-A DESCHIS O EXPOZITIE de pictură contemporană românească, la vernisajul căreia au participat artiștii și altele personalități ale vieții culturale românești. În cuvîntul de deschidere, Josef Svagera, adjunct al ministrului culturii, după ce a subliniat valoarea și originalitatea mesajului artistic al pictorilor români, a adus un omagiu emoționant abnegației cu care poporul nostru, sub conducerea partidului, acționează pentru lichidarea urmărilor tragice ale cuceririi de la 4 martie.

• IN BOGOTA, IN COLUMBIA, au fost organizate săptămîni ale culturii românești, la care au participat artiștii și altele personalități ale vieții culturale românești. În cuvîntul de deschidere, în acest an, filme documentare și filme reprezentative din creația celor mai importanți regiști de la noi. De asemenea, au fost organizate simpozioane la care s-au dezbătut aspecte din realizările sociale și culturale din ultimele trei decenii.

• IN BRAZILIA, sub auspiciile cîneclubului națiunilor, aflat sub autoritatea ministerului de externe brazilian, au fost organizate o serie de manifestări culturale dedicate României, cu prilejul aniversării centenarului Independenței. A fost proiectat filmul artistic „Dacii, bucurîndu-se de un frumos succes.

• ANIVERSAREA ÎMPLINIRII A 125 DE ANI de la nașterea lui L. L. Caragiale a prilejuit la Biblioteca Centrală de stat din Kiev organizarea unei seri culturale. De asemenea, a fost deschisă o expoziție de carte dedicată operei-marelui dramaturg, publicată în România și în U.R.S.S.

• LA TOKIO a fost publicată, la Editura Kobunsha, lucrarea „Portul popular românesc, consacrată stilurilor și evoluției costumului tradițional de la noi.

Un vers melodios

Urmare din pag. 1

majoritate, au înțeles această și pentru diferitele alie țeme și sensibilități lor cauză expresia plastică ce ar reuși să contureze senzația cea mai potrivită care ar surprinde noul aspect al vieții, mereu în mișcare. Dar această expresie plastică nu e ușor de găsit. Ea trebuie să folosească cuvîntul cel mai potrivit, adică acela care s-ar strica armonia întregii atmosfere evocate în poezie. În curții poezii abstracte, științifice sau tehnice, poezia se strică într-o poezie înșelătoare. Dar ea e născută și în poezia contemporană gîsim de multe ori înțelesul sacrificial. Poetul își scrie înăuntru în procesul de creație, dar creează, ca și el, apartin poporului, care e singurul în măsură să hrănească asupra valabilității lor, în toate timpurile.

Să pose că unii din poezii de azi cauză să înălțare tirania rimei, dar versul liber e poate mai exigent decît celălalt, pentru a sugera nuanța afectivă simțită de poet. Însă nu se poate uita că limbajul în general este cel mai puternic instrument de a comunica gîndirea și simțirea noastră, a celor ce formăm societatea omenească și expresia, limba dulce mult aduce”, se aplică și poeziei. Paul Verlaine, pe care un poet sovietic îl numește într-un vers, marul Parisului, în poezia sa „Art poezique”, detestă retorismul și cere operii poetice să aibă muzicalitate. „De la muzică avem toate chos” (muzică înăuntru de orice). Un vers melodios sugerează mult mai adînc a stăruie sîntea, iar un vers liber e deosebit amenințat să pară proză.

O dată cu felul pericolelor care se icesc în creația poeziei noastre contemporane, am ecituit să sun și nume de creatori, deși munca lor contribuie indirect la progresul artei poetice și la noi. Dealtfel, dacă sînt sfaturi inutile, acestea se află față de munca de creație în artă, căci numai poetul donește valabilitatea metodelor folosite, prin succesul obținut.

Și acum, la încheierea unor scurte considerațiuni, ne încredințăm un secret, căci nu voicem să spun, în gura mare, că această conversație am avut-o cu mine însumi. Știu eu dacă n-am greșit?

TUDOR MĂINESCU

În noaptea de 14-15 martie a.c. — ne-a gărsit, după o lună și gria suferință, TUDOR MĂINESCU, strălucit reprezentant al scrierilor românești. Născut în anul 1892 la Caracal, el și-a dedicat întreaga viață creației literare, slovelor artistice, pe care a slujit-o cu talent și abnegație pînă la ultima suflare.

Absolvent al Facultății de Drept din Iași, Tudor Măinescu a colaborat începînd din 1919, la revistele „Insemnări literare”, „Viața Românească”, „Adevărul” și „Universul Literar”, „Bulet de papagal”, „Steaua”, „România Literară”, „Orizont”, „Tribuna” etc.

Voluntul de debut „O picătură de parfum” (versuri) — „Cartea Românească”, 1929 l-au urmat: „Suris” (1931), „O fată mică se închină” (1936), schițele și povestile din „Întîmplări vescele pentru oameni trîști” (1940), „Flori și ghimpe” — poezii și epigrame (1956), „Florile prietenilor” (1959), satirile și fanteziile din „Muzică ușoară”

• Spectatele poporului român de a traversa mîndrețea morții produsă de seismul de la 4 martie, forța lui mobilizatoare au fost consecrate pe spații largi în presa internațională din aceste ultime săptămîni. Se poate afirma că întreaga omenie s-a scutit de durerea și al imaginii, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de reconstrucție. Acestea sînt mărețorii ale faptului că omul se simte totuși de toate om, mai înainte de a se determina în mod particular, că principalul ordinator al universului său moral este deplin revelat în participarea la suferință, sentimente de compasiune, odată cu ștergerea plîmă de admirație a hotărîrii și voinței sale de

